

LINUX MINT DISTRIBUTIVIDA E-IMZO MODULINI O'RNATISH

Hikmatova Dilnoza Raxmat qizi

Buxoro viloyati, Vobkent tumani 1-son kasb-hunar maktabi

Annotatsiya: Bugun, 20-dekabr kuni Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vaziri Sherzod Shermatov «Toshkent Yoshlar forumi-2021» tadbirida «Yoshlar kelajagi uchun IT-sohadagi imkoniyatlar» mavzusida chiqish qildi. Aytish joiz, yoshlarning vazir bilan uchrashuvi ochiq muloqot shaklida qiziqarli o'tdi. *Iqtisodiyotimiz yaqin yillar ichida yanada barqaror, o'ziga baquvvat, jahon va mintaqaviy bozorlarda raqobatdosh bo'lmogi uchun iqtisodiyotimizni tarkibiy o'zgartirish va diversifikasiya qilish bo'yicha hali ko'p ish qilish lozimligini ham biz o'zimizga yaxshi tasavvur etamiz. «O'z-o'zidan ravshanki, bularning barchasi iqtisodiyotimizning yuqori suratlar bilan barqaror o'sib borayotgani va mamlakatimizda ro'y berayotgan ulkan ijobiyl o'zgarishlardan dalolat beradi.*

Bozor sharoitida milliy axborot kommunikatsiyalarini kirib kelishi, muhandis-pedagoglar oldiga iqtisodiy, pedagogik, psixologik bilimlarga ega, korxonalarни boshqarish, modellashtirish, avtomatlashtirish, shuningdek, kam sarf-harajatli arzon, mustahkam uzoqqa chidamli ishlab chiqaruvchi texnologiyalarni matematika, informatika, matematik dasturlash, statistika, axborot texnologiyalari, iqtisodiyot nazariyasi, sotsialogiya, pedagogika va boshqa fanlardan o'zlashtirgan bilimlari asosida o'rgangan yetuk mutaxassis kadrlar bo'lishlikni taqozo etmoqda.

Kalit so'zlar: Linux Mint distributivida E-imzo modulini o'rnatish

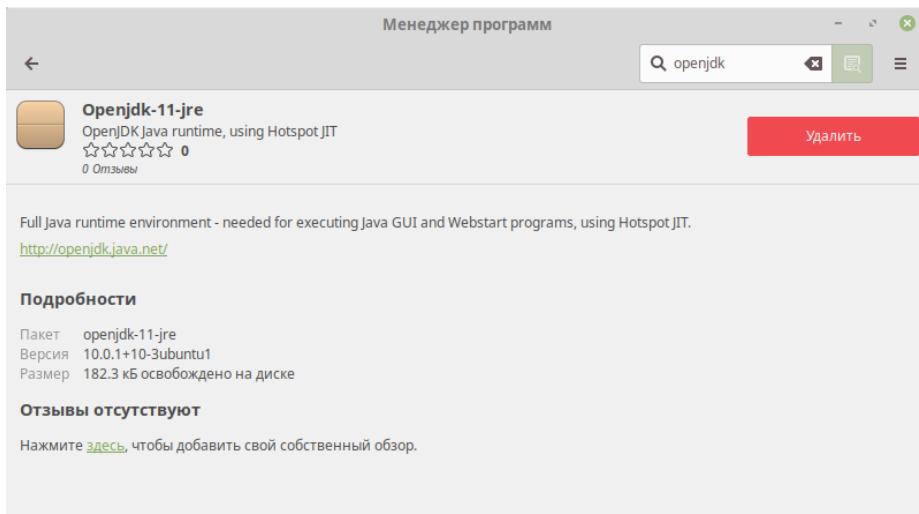

E-imzo moduli barcha davlat va xo'jalik boshqaruvi organlari, davlat hokimiyati mahalliy organlari va tijorat banklari rasmiy veb-saytlar va portallar

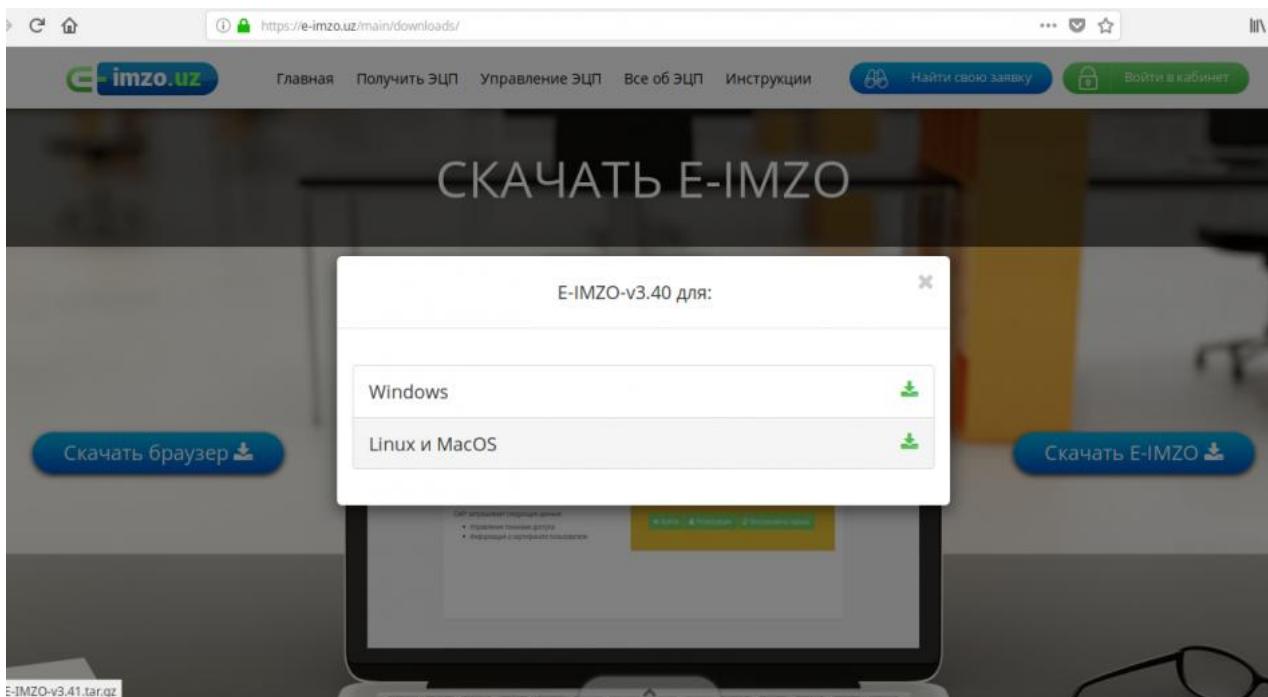

foydalanuvchilarini elektron raqamli imzo orqali identifikasiyalash uchun xizmat qiladi.

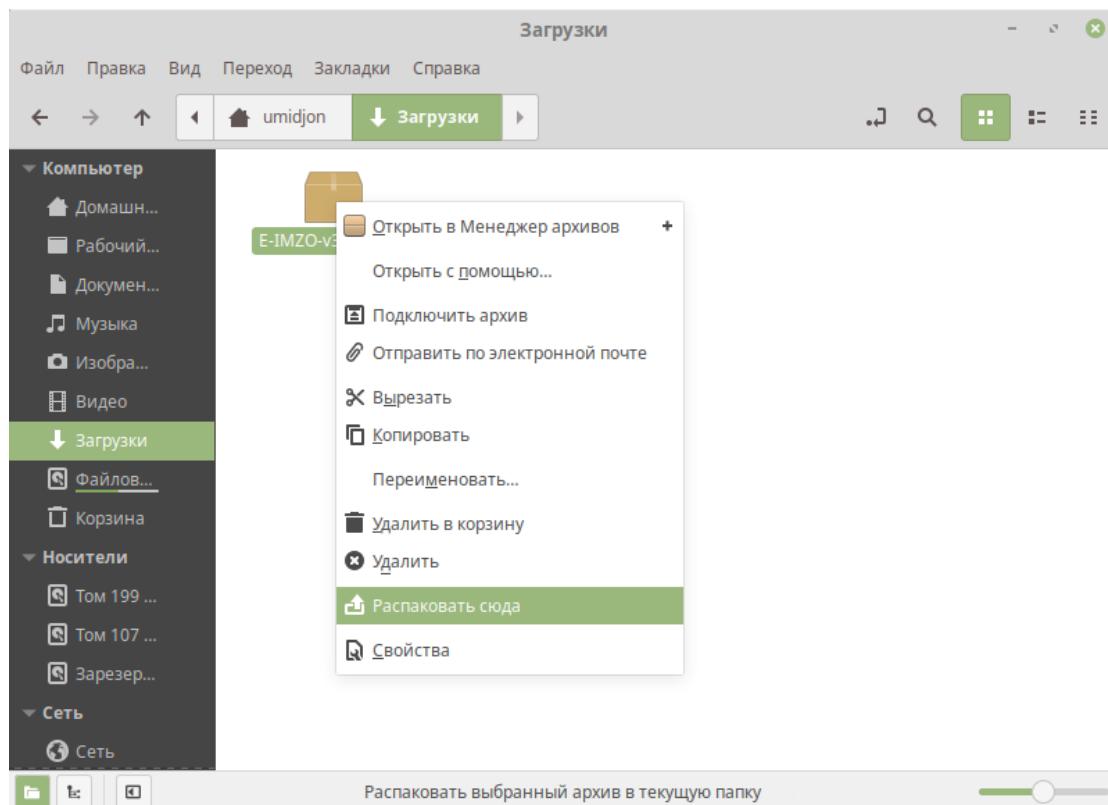
Linux Mint distributivida E-imzo modulidan foydalanish uchun avval dastur menejeri orqali openjdk-11-jre va icedtea-8-plugin paketlarini o'rnatish lozim.

Keyin esa Linux uchun E-imzo modulini yuklab olish kerak.

Keyin yuklab olingan arxivni ochish kerak va E-IMZO jildini uy katalogiga ko'chirish kerak.

E-IMZO.sh faylida sichqonchaning o'ng tugmasini bosamiz va Xususiyatlar (Свойства) bandini tanlaymiz. Huquqlar (Права) oynasida Ijro etish: Dastur sifatida ijro etishga ruxsat berish (Выполнение: Разрешить использовать как программу) bandini belgilaymiz.

Свойства E-IMZO.sh

Основные Права Открыть с помощью Эмблемы

Владелец: umidjon - Umidjon Almasov

Доступ: Чтение и запись

Группа: umidjon

Доступ: Чтение и запись

Доступ: Только чтение

Выполнение: Разрешить исполнять как программу

Изменён: Чт 26 июл 2018 10:55:02

Справка Закрыть

Keyin E-IMZO.sh faylini matn muxarririda ochib else va java -jar E-IMZO.jar satrlar orasiga cd ~/E-IMZO satrini qo'shamiz.

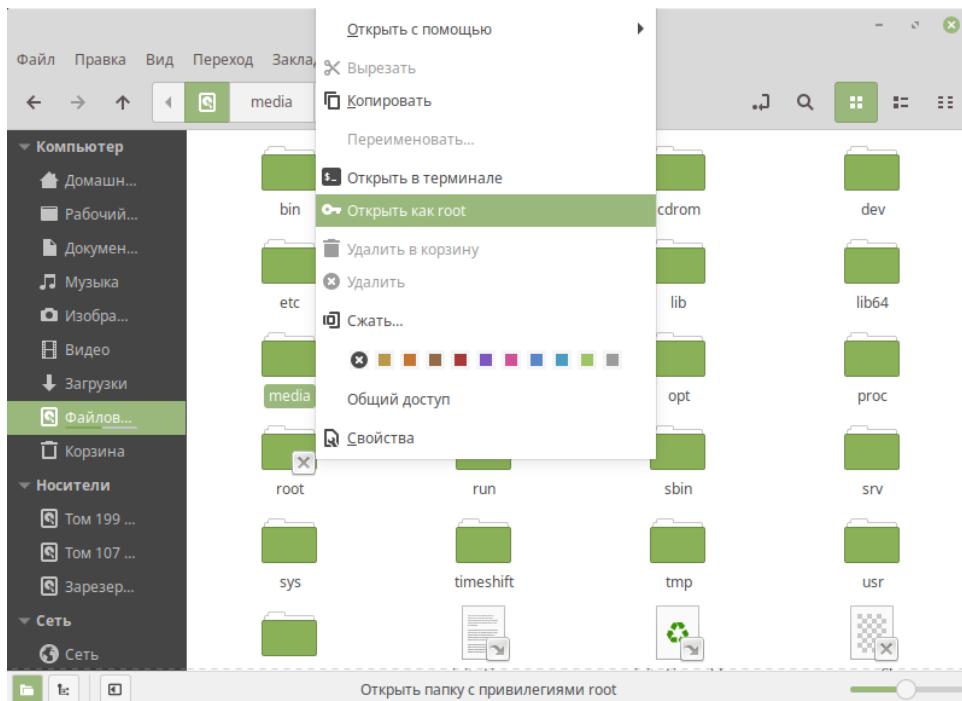


```
E-IMZO.sh (~/E-IMZO)
Файл Правка Вид Поиск Сервис Документы Справка
#! /bin/bash

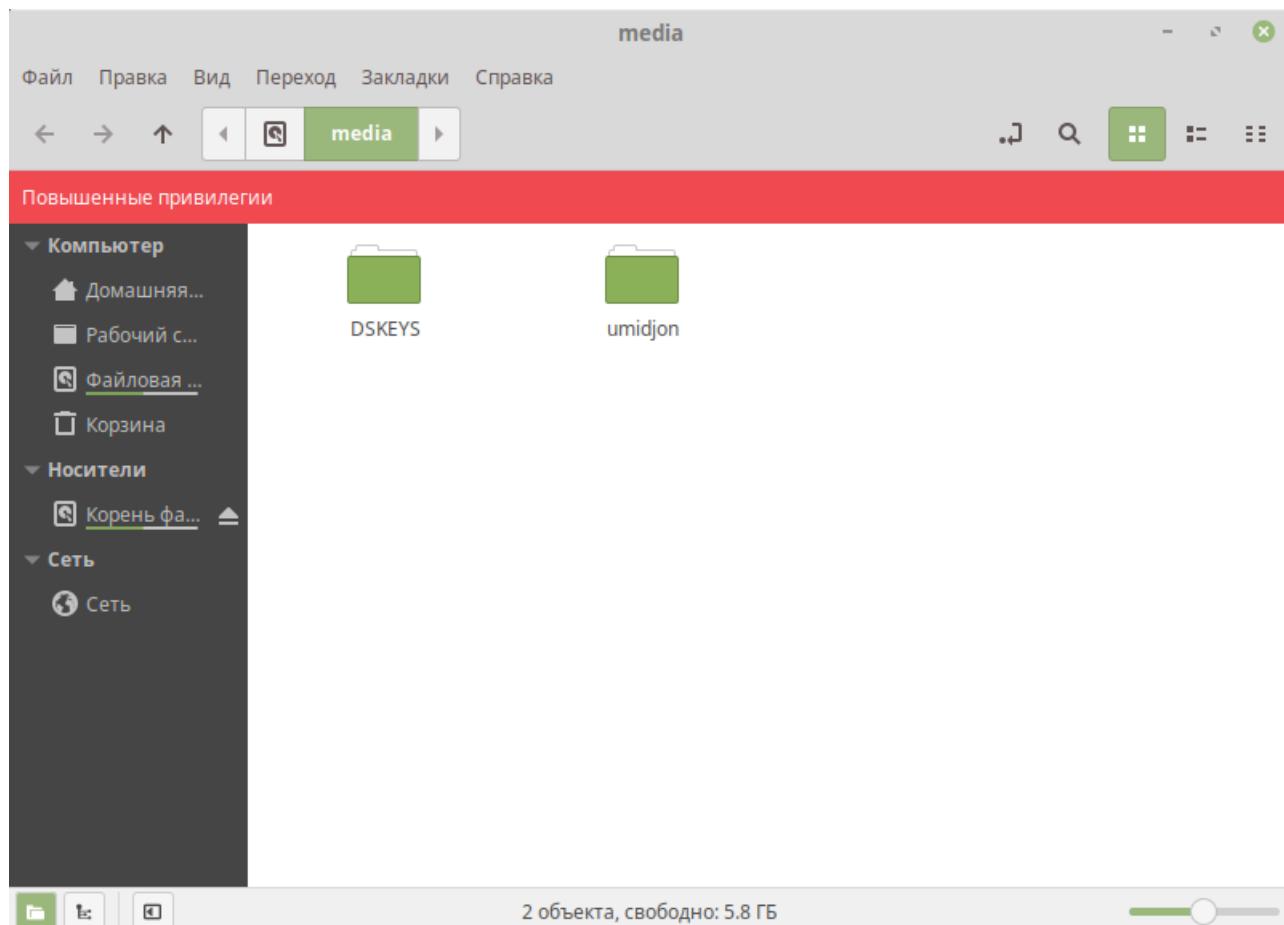
# check if MacOS
if [ -d /Library/Internet\ Plug-Ins/JavaAppletPlugin.plugin/Contents/Home/bin ]; then
    ln -sf /Library/Internet\ Plug-Ins/JavaAppletPlugin.plugin/Contents/Home/bin/java ./java
    ./java -jar E-IMZO.jar
else
    cd ~/E-IMZO
    java -jar E-IMZO.jar
fi

exit 0
```


Keyin fayl menejerida media katalogini topib, ustida sichqonchaning o'ng tugmasini bosamiz va Ma'mur sifatida ochish (Открыть как root) bandini tanlaymiz.

Media katalogida DSKEYS jildini yaratamiz va unga elektron raqamli imzo kalitini (.pfx kengaytmali fayl) qo'yamiz.

Bosh menuy orqali Avtoyuklash (Автозагрузка) modulini ishga tushiramiz va Qo'shish (Добавить) > Foydalanuvchi buyrug'i (Команда пользователя) bosamiz.

Автозагрузка

←

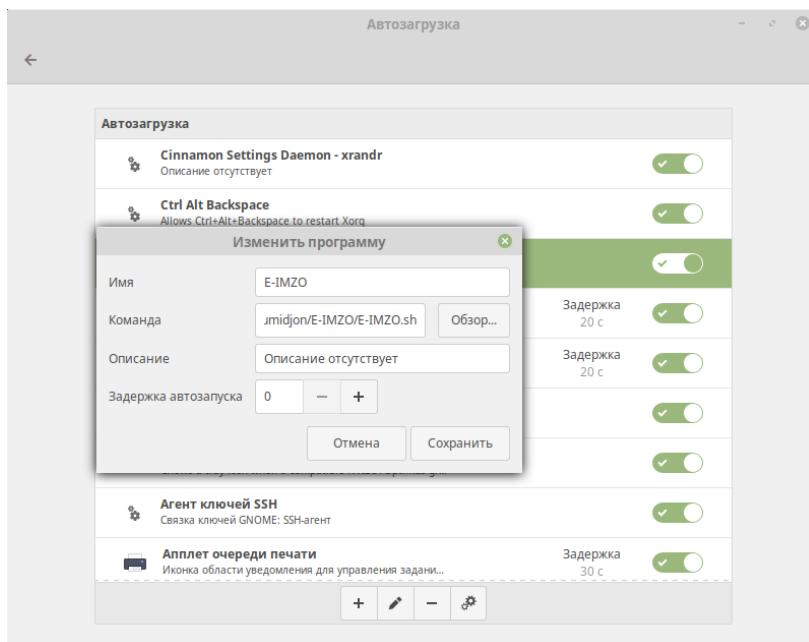
Автозагрузка		
	Cinnamon Settings Daemon - xrandr Описание отсутствует	☒
	Ctrl Alt Backspace Allows Ctrl+Alt+Backspace to restart Xorg	☒
	Flatpak Apply Flatpak updates	Задержка 20 с ☒
	mintUpdate Linux Mint Update Manager	Задержка 20 с ☒
	mintwelcome Linux Mint Welcome Screen	☒
	Support for NVIDIA Prime Shows a tray icon when a compatible NVIDIA Optimus gr...	☒
	Агент ключей SSH Связка ключей GNOME: SSH-агент	☒
	Апплет очереди печати Иконка области уведомления для управления задани...	Задержка 30 с ☒

+ - ⚙

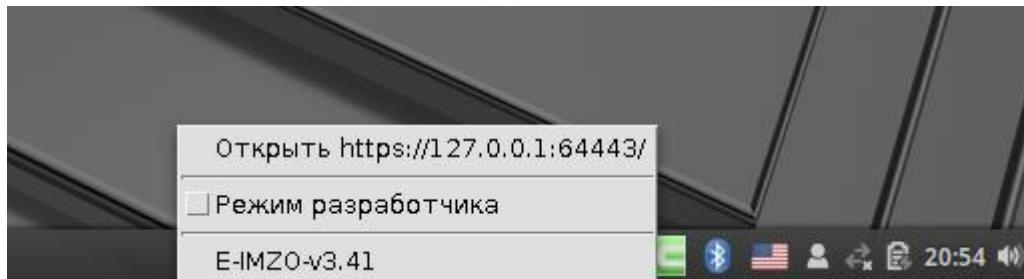
Команда пользователя

Выбрать приложение

Nomi (Имя) maydonida E-IMZO yozamiz. Keyin Ko'rib chiqish (Обзор...) tugmasini bosamiz, E-IMZO.sh faylini topib uni tanlaymiz va Saqlash (Сохранить) tugmasini bosamiz.

Oxirgi tugmani bosib E-imzo modulini ishga tushiramiz. Treyda E-imzo modulining belgisi paydo bo'ladi. Belgi ustida sichqonchaning o'ng tugmasini bosamiz va <https://127.0.0.1:64443/> ochish (Открыть https://127.0.0.1:64443/) bandini tanlaymiz.

Brauzer ulanishning ishonchsiz ekanligi (Your connection is not secure) haqidagi xabar bilan ishga tushiriladi.

Insecure Connection - Mozilla Firefox

⚠ Insecure Connection

https://127.0.0.1:64443

Your connection is not secure

The owner of 127.0.0.1 has configured their website improperly. To protect your information from being stolen, Firefox has not connected to this website.

[Learn more...](#)

Report errors like this to help Mozilla identify and block malicious sites

[Go Back](#) [Advanced](#)

127.0.0.1:64443 uses an invalid security certificate.

The certificate does not come from a trusted source.

Error code: [MOZILLA_PKIX_ERROR_V1_CERT_USED_AS_CA](#)

Add Exception...

Istisno qo'shish (Add Exception...) tugmasini bosamiz va paydo bo'lgan oynada Bu istisnolarni doimo saqlab qo'yish (Permanently store this exception) bandini belgilab Xavfsizlik istisno holatini tasdiklash (Confirm Security Exception) tugmasini bosamiz.

Add Security Exception

⚠ You are about to override how Firefox identifies this site.
Legitimate banks, stores, and other public sites will not ask you to do this.

Server

Location: <https://127.0.0.1:64443/> [Get Certificate](#)

Certificate Status

This site attempts to identify itself with invalid information. [View...](#)

Unknown Identity

The certificate is not trusted because it hasn't been verified as issued by a trusted authority using a secure signature.

Permanently store this exception

[Confirm Security Exception](#) [Cancel](#)

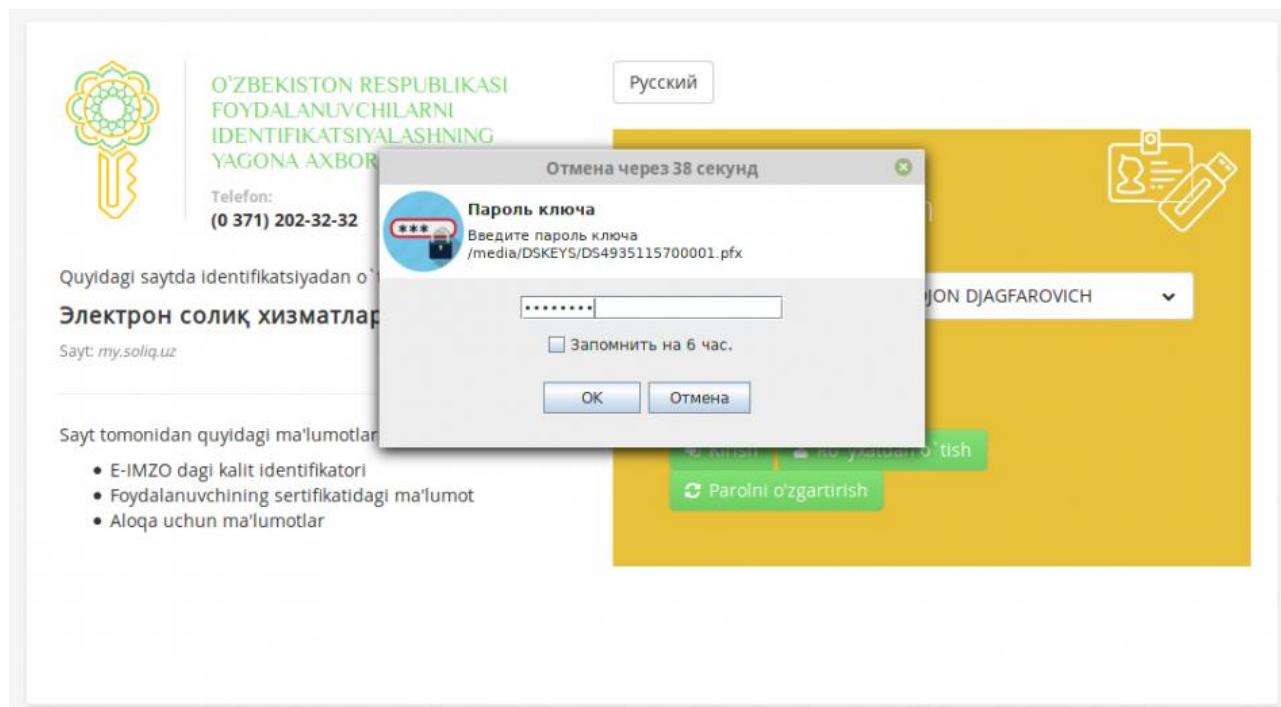

Keyin brauzerning E-imzo bilan ishlash uchun muvaffaqiyatli sozlanganligi haqida xabar ko'rsatiladi.

A screenshot of a Mozilla Firefox browser window. The title bar says "E-IMZO-v3.41 - Mozilla Firefox". The address bar shows the URL "https://127.0.0.1:64443". The main content area displays the IMZO logo and the text: "Модуль E-IMZO-v3.41 установлен и работает на этом компьютере. Браузер успешно настроен для работы с E-IMZO-v3.41." Below this, there is a link "API-документация для разработчиков".

Endi identifikasiyalashni talab qiladigan saytga kirganda elektron raqamli imzo kalitini (ular bir nechta bo'lishi mumkin) tanlash imkoniyatini beruvchi oyna ko'rsatiladi.

Kirishda kalit parolini kiritish lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar ro`yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi PF-6079-son Farmoni
2. A.Axmedov.N.Toyloqov. “Informatika”, T.,2001 y.
3. A.Aripov, A.Xaydarov.”Informatika asoslari”. 2002 y.
4. A.Abduqodirov, A.Xayitov. “Axborot texnologiyasi”. 2002 y.
5. G.Yormatov, YO.Isamuhamedov.”Mexnatni muhofaza qilish”. 2002 y
6. Y.G.Sibarov «Охрана труда в вычислительных центрах»
7. K.Yo’ldoshev, Sh.Mamatkulov, K.Muftaydinov.”Iqtisodiyot asoslari” 2002